

YU ISSN 0579-0263

ИСТОРИЈА HISTORY

СКОПЈЕ 1987
ГОД. XXIII БРОЈ 12

Издавачки совет: ДИМИТАР ДИМЕВСКИ,
ЛАЗАР ЛАЗАРОВ, ОРДЕ ИВАНОВСКИ,
ИВАН МАНЕВСКИ, ВЛАДО ПОПОВСКИ, ЈУ-
СУФ ХАМЗА, ГАЛЕНА КУЦУЛОВСКА, АЛЕК-
САНДАР МАТКОВСКИ, КОСТА АШИЕВСКИ,
МАРЈАН ДИМИТРИЕВСКИ, АЛИ ВИШКО.

Редакција: ВЛАДО ИВАНОВСКИ, РИСТО
КИРЈАЗОВСКИ, ДИМИТАР ДИМЕВСКИ,
НАУМ ДИМОВСКИ, МИХАЈЛО МИНОВСКИ

Главен и одговорен уредник: МИХАЈЛО МИ-
НОВСКИ

Секретар на редакцијата: ГОРГИ МАЛКОВ-
СКИ

Издавач: Институт за историја при Фило-
зофскиот факултет — Скопје, Сојузот на дру-
штвата на историчарите на СРМ

Јазична редакција и коректура: БЛАГИЦА
ПЕТРОВСКА

Идејно решение на корицата: КОСТАДИН
ТАНЧЕВ — ДИНКА

Адреса на редакцијата и на администрација-
та — Сп. „Историја“, Институт за историја,
Филозофски факултет, Скопје

Препечатувањето се дозволува во согласност
со редакцијата и наведувањето на изворот.
Списанието излегува двапати годишно. Рако-
писите не се враќаат. Годишна претплата
за членови на Сојузот на друштвата на ис-
торичарите 60 динари, за нечленови и ин-
ституции 100 динари, за странство 120 ди-
нари и за ученици и студенти 30 динари.
Претплатата се уплатува на жиро сметка:
40100-678-955, СОК, Скопје, Сојуз на друшт-
вата на историчарите на СРМ — за Сп. „Ис-
торија“.

Печати: ГИТОП „Напредок“ — Тетово

Тираж: 1.500 примероци.

Излегувањето на списанието се финансира
од Републичката заедница на научните деј-
ности, а го помогнаа Републичкиот СИЗ за
насочено образование, Републичката заедни-
ца за култура и Републичкиот СИЗ за пред-
школско и основно образование.

Печатењето е завршено во мај 1991 година.

С О Д Р Ж И Н А

Предговор	7
СТАТИИ — ПРИЛОЗИ I	
Иван Катарциев , Политика и историја — историја и политика	9
Ристо Кирјазовски , Прилог кон вистината за погубувањето на Горгис Ганулис	31
Михајло Миноски , Српско-бугарските односи и македонското прашање непосредно по Илинденското востание	49
Димитар Димески , Прилепскиот подвижен конгрес на Вториот округ на МРО (1904 г.)	69
Глигор Тодоровски , Некои аспекти на фашистичката окупација на Дебар и Дебарско од 1941 до 1944 година	75
Александар Трајановски , Обиди за инфилтрирање на српската пропаганда во Македонија кон средината на XIX век преку македонските црковно-училишни општини	97
Кочо Сидовски , Ставот на италијанската јавност спрема Македонското националноослободително движење за време и по завршувањето на Илинденското востание	107
Зорка Чекичевска , Односот на српската и бугарската социјалдемократија кон македонското национално прашање на Стокхолмската конференција 1917 година	123
Горѓи Малковски , Нада Бутникошарева (1919—1942)	133
Ристо Христов , Селското стопанство на Вардарска Македонија меѓу двете светски војни низ архивски извори	153
ОД КУЛТУРНОТО МИНАТО	
Илија Велев , Житејните состави за пустиножителот Гаврил Лесновски	169
МАТЕРИЈАЛИ	
Ристо Кирјазовски , Документи за егзодусот на децата од Егејскиот дел на Македонија	175
Кузман Георгиевски , Еден необјавен документ-список на македонски деца кои се наоѓаат во источно-европските земји	199
НАСТАВА	
Горѓи Танковски , Општо за примената на наставните средства во наставата по историја	219
Светозар Наумовски , Пример од практиката во наставата по историја на изучување содржини од локалната историја од периодот на НОВ и Народната револуција	229

Наум Димовски, Стручниот, педагошко-методскиот и психолошкиот аспект на домашните задачи — — — — — — — — — — 245

КРИТИКИ И ПРИКАЗИ

Р. Х. Акад. проф. д-р Данчо Зографски, Одбрани дела, Скопје, 1986, на I—VI — — — — — — — — — — 255

Б. С. Акад. Манол Пандевски, Избрани дела, Скопје, Мисла, 1987, кн. I—V. — — — — — — — — — — 257

Б. С. Христо Андонов-Полјански, Илинденското востание и меѓународната јавност, Скопје, Мисла, 1985. — — — — — — — — — — 259

К. Т. Д-р Глигор Тодоровски, Прилози за српско-македонските односи во минатото, Скопје, Студентски збор, 1987, 582. — — — — — — — — — — 261

Б. С. Христо Андонов-Полјански, Гоце Делчев, Пула, Истарска Наклада, 1985. — — — — — — — — — — 263

М. М. Прилози за Илинден VI, Крушево, 1987, 197. — — — — — — — — — — 265

БИБЛИОГРАФИЈА

Светозар Наумовски, Библиографија на трудови од методика на наставата по историја објавени во списанието „Наша Школа“ — Сарајево (1950—1987) — — — — — — — — — — 269

ОСВРТИ

Александар Илиевски — Дафина Герасимовска, Преглед на одбранети докторски дисертации, магистерски тези и дипломски работи на Институтот за историја на уметноста со археологија на Филозофскиот факултет во Скопје во временскиот интервал од I.I 1985 до 31.XII 1988 год. — — — — — — — — — — 279

ХРОНИКИ И СООПШТЕНИЈА

Б. С. Тркалезна маса „Федерализмот во социјалистичките земји“ (СССР, СФРЈ и ЧССР) — — — — — — — — — — 291

Д. Д. Осврт од работата на XIX-то редовно годишно собрание на Сојузот на друштвата на историчарите на СР Македонија — — — — — — — — — — 293

ИСЕЛЕНИШТВО II

Михајло Миноски, Петти конгрес на Македонскиот народен сојуз во Америка — — — — — — — — — — — — — — — — 297

C O N T E N T S

Preface — — — — —	7
ARTICLEL — CONTRIBUTIONS I	
Ivan Katardzhiev , Politics and History — History and Politics — —	9
Risto Kiryazovski , A Contribution to the Truth About the Execution of Georgi Ganulis — — — — —	31
Mihaylo Minoski , The Serbo-Bulgarian Relations and the Macedonian Question Immidiately After the Ilinden Uprising — — — —	49
Dimitar Dimeski , The Prilep Mobile Congress of the Second Region of the Macedonian Revolutionary Organization (1904) — — —	79
Gigor Todorovski , Towards Some Aspects of the Fascist Occupation of Debar and the Debar District (1981—1944) — — — —	75
Aleksandar Trayanovski , Attempts for Infiltration of the Serbian Propaganda in Macedonia in the Middle of the XIX Century Thruogh Material Aid to the Macedonian Church-School Communities — — — — —	97
Kocho Sidovski , The Attitude of the Italian Public Opinion Towards the Macedonian National Liberation Movement During and Following the I'inden Uprising — — — — —	107
Zorka Chekichevska , The Attitude of the Serbian and Bulgarian Social Democracy Towards the Macedonian National Question on the Stockholm Conference in 1917 — — — — —	123
Gorgi Malkovski , Nada Butnikoshareva (1919—1942) — — — —	133
Risto Hristov , The Rural Economy of Vardar Macedonia Between the Two World Wars in the Archive Sources — — — — —	153
FROM THE CULTURAL PAST	
Iliya Velev , The Hagiographic Compositions on the Hermit Gavril Lesnovski — — — — —	169
MATERIALS	
Risto Kiryazovski , Documents on the Exodus of the Children from the Aegean Part of Macedonia — — — — —	175
Kuzman Georgievski , An Unpublished Document — List of Macedonian Children Resident in the East European Countries — — — —	199
TEACHING	
Gorgi Tankovski , A General Outlook on the Application of Teaching Aids in the Instruction of History — — — — —	219

Svetozar Naumovski , An Example from the Practise of Teaching History on Subjects from the Local History in the Period of the National Liberation War and the People's Revolution — — —	229
Naum Dimovski , The Expert, Pedagogic, Methodical and Psychological Aspect of Homeworks — — — — — — — — — —	245

REVIEW ARTICLES AND BOOK REVIEWS

R. H. Dancho Zografski, Selected Works, Skopje, 1986, vol. I-IV. —	255
B. S. Manol Pandevski, Selected Works, Skopje, Mislra, 1987, vol. I-V.	257
B. S. Hristo Andonov-Polyanski, The Ilinden Uprising and the International Public Opinion, Skopje, Mis'a, 1985. — — — — —	259
K. T. Gligor Todorovski, Contributions on the Serbo-Macedonian Relations in the Past, Skopje, Studentski zbor, 1987, 582. — — —	261
B. S. Hristo Andonov-Polyanski, Goce Deschev, Pula, Istarska Naklada, 1985. — — — — — — — — — —	263
M. M. Contributions on Ilinden VI, Krushevo, 1987, 197. — — — —	265

BIBLIOGRAPHY

Svetozar Naumovski , A Bibliography of Works on the Teaching Methods in the Instruction of History Published in »Naša Ško'a« — Sarajevo (1950—1987) — — — — — — — — — —	269
--	-----

SURVEY

Aleksandar Ilievski — Dafina Gerasimovska , A Survey on Doctoral Dissertations Master's and Graduation Theses in the Institute for History of Art with Archeology on the Faculty of Philosophy in Skopje (1.I.1985 — 31.XII.1988) — — — — — — — — — —	279
--	-----

ICHRONICLES AND REPORTS

B. S. Round Table »Federalism in the Socialist Countries« (USSR, SFRY and CSSR) — — — — — — — — — —	291
D. D. A Review on the Work of the 19th Annual Assembly of the Association of Hitorians of SR Macedonia — — — — — — — — — —	293

EMIGRATION II

Mihaylo Minoski , The Fifth Congress of the Macedonian People's Alliance in America — — — — — — — — — —	297
--	-----